

Tokad Milletvekili Sıtkı Atanç'ın, Tekel Genel Müdürlüğü Yapı İşlerinin Bayındırlık Bakanlığına devri hakkında kanun teklifi ve Gümrük ve Tekel, Bütçe ve Bayındırlık komisyonları raporları (2/139)

Ankara, 20 . I . 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Tekel Genel Müdürlüğü tarafından yaptırılmakta olan yapı işlerinin Bayındırlık Bakanlığı tarafından yaptırılması hususunda tanzim ettiğim ilişik kanun tasarısının Kamutaya sevkı için gereken formalitenin yapılmasını saygılarımla arz ve rica ederim .

Tokad Milletvekili
Sıtkı Atanç

GEREKÇE

Tekel İdaresi inşaat işlerini merkez teşkilâtında mevcut olan inşaat şubesi vasıtasıyla yürütmektedir. Ancak şurası muhakkaktır ki, inşaat işleri bütün gayretlere rağmen matlup veçhile yürütülememektedir.

Zira İdare inşaat servisinin Bayındırlık Bakanlığı teşkilâtına nazaran tâli derecede ve ehemiyette olması itibariyle kuvvetli teknik elemanların bu İdareye rağbet etmedikleri bir vâkıdır. Verilen imkânlarla rağmen kuvvetli elemanların İdare hizmetine alınması mümkün olmamaktadır. Bayındırlık Bakanlığının mühendisliğini her şubesinde bol miktarda ihtisas sahibi elemanları mevcut olduğu halde Tekel İnşaat Şubesinde bilhassa inşaatın çeşitli neveleri üzerinde ihtisas yapmış elemanları azdır ve tecrübesizdir.

Bayındırlık Bakanlığı teknik elemanlarına muhtelif şekillerde bâzı kadrolar temin etmekte olmasına mukabil Tekelde buna daha az imkân bulunmaktadır.

Bütün bunlara ilâveten Devlet inşaat işlerini yürürtmek vazifesi kendi Teşkilât Kanuniyle Bayındırlık Bakanlığına bırakılmıştır ve âmme hizmetlerinde vazife taksimi esasına göre de bu gayet tabiidir.

Nitekim bâzı daireler tarafından doğrudan doğruya yapılan inşaat sonradan bu mülâhazalarla Bayındırlık Bakanlığına devredilmiştir. Büyük Millet Meclisi inşaatının Büyük Millet Meclisinden, ve hava meydanları inşaatının da Havayolları Genel Müdürlüğünden Bayındırlık Bakanlığına devrolunması gibi.

Bayındırlık Bakanlığı halen bütün Devlet teşkilâtının hava meydanından, hastane binasına, damızlık ahırlardan hükümet konaklarına kadar her nevi inşaat ihtiyacını karşılamaktadır. Diğer taraftan Tekelce yapılan inşaatın plan ve projeleri Bayındırlık Bakanlığınca tasdik edilmekte, inşaata ait ihtilâflar Bayındırlık Bakanlığında hal ve buna ait her türlü direktifler aynı bakanlıktan alınmaktadır. Tekel Genel Müdürlüğünün İnşaat Şubesi memur kadrosu 25 tir. Yıllık tahsisatı 106 800 liradır. Aynı şubenin (D) cetvelindeki hizmetliler adedi de 44 tür. Yıllık tutarı 193 980 liradır ki ceman yekûn 300 780 lirayı bulmaktadır. İkramiye, çocuk zammı, muhtelif harcırahlar, kırtasiye, öteberi, tenvir ve teshin gibi tâli istihlâklerle idare masrafları ilâve edilirse 350 000 lirayı tecaüvz etmektedir.

mesi, ve diğer dairelerde yapıldığı gibi Bayındırlık Bakanlığına devredilmesi zaruridir.

Devir keyfiyeti esas itibariyle bakanlıkça da uygun görüleceği kanaatiyle hazırladığım bu kanun teklifimin lâyihasını sunmuş bulunuyorum.

Tekel İdaresi muhtelif mahallerde yaptırmakta olduğu inşaatın her yeri için teknik elemanlarından bir veya birkaçını mahsusan memur etmek zaruretinde bulunmaktadır. Halbuki o yerlerde Bayındırlık Bakanlığının esasen kurulu teşkilâtı mevcut olduğundan devir halinde Tekel inşaatına ait kontrol, murakabe, kabul ve tesellüm gibi husular için mevcut bir teşkilâtın vazifelendirileceği şüphesizdir.

Bu bakımdan 300 000 liralık kadronun en geniş bir hesaplama üçte ikisinin devrolunması kâfi gelecek. Bu suretle mühim bir kadro tasarrufu sağlanmakla beraber inşaatta sürat ve selâmet de elde edilmiş olacaktır.

Gümrük ve Tekel Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Gümrük ve Tekel Komisyonu

Esas No. 2/139

Karar No. 11

30 . IV . 1951

Yüksek Başkanlığa

Tekel Genel Müdürlüğü tarafından yaptırılmakta olan yapı işlerinin Bayındırlık Bakanlığı tarafından yaptırılmasına dair, Tokad Milletvekili Sıtkı Ataç tarafından verilip 24 . I . 1951 tarihinde komisyonumuza havale edilmiş bulunan kanun teklifi ilgili Bakanlık mümessillerinin de huzuriyle incelenip görüşüldü ve tasarrufların aynen kabulüne karar verildi.

Havalesi gereğince Bayındırlık Komisyonuna verilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Gümrük ve Tekel Komisyonu

Başkanı namına sözcü

Sözcü

Trabzon

Trabzon

M. Goloğlu

M. Goloğlu

Kâtip

Samsun

Ağrı

Çorum

İ. Işın

H. Öztürk

A. Başbüyük

İmzada bulunamadı

Konya

Tokad

Samsun

A. F. Ağaoğlu

M. Özdemir

H. F. Ustaoglu

Samsun

Trabzon

Yozgad

H. Uzer

T. Koral

H. Üçöz

İmzada bulunamadı

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 2/139
Karar No. 7.

14 . XII . 1951

Yüksek Başkanlığa

Tokad Milletvekili Sıtkı Atanç'ın, Tekel Genel Müdürlüğü yapı işlerinin Bayındırlık Bakanlığına devri hakkındaki kanun teklifi, bida-yeten havale edilmiş bulunan Bayındırlık Ko-misyonunca İctüzüğün 36 ncı maddesinde yazılı müddet zarfında neticelendirilmemiş olduğundan ve bu sebeple teklif sahibi tarafımdan verilen önerge Kamutayca kabul olduğundan dolayı, komisyonumuza tevdi edilmiş olmakla, Maliye, Bayındırlık, Gümrük ve Tekel Bakanlıkları tem-silcileri hazır oldukları halde incelenip görü-süldü.

Teklif sahibi gerekçesinde; Tekel İdaresinin inşaat işleri, merkez teşkilâtında mevcut olan inşaat şubesi vasıtasıyla yaptırılmakta ise de, mat-lup şekilde yürütülemediğini, çünkü idare inşaat servisinin Bayındırlık Bakanlığı teşkilâtına na-zaran tâli derecede ve ehemmiyette olması do-la-yısıyla kuvvetli teknik elemanların bu idareye rağbet etmediklerini, bu şubenin personel aylık-ları ile idare masraflarının senede 350 bin lira-ya baliğ olduğunu, halbuki inşaat işlerinin Ba-yındırlık Bakanlığına devri halinde gerek tek-nik prensip ve gerekse işlerin iyi yürütülmesi ve aynı zamanda tasarruf sağlanması bakımından yerinde bir tedbir olacağını ifade etmektedir.

Komisyonumuzda yapılan müzakere esnasın-da Bayındırlık Bakanlığı mümessilinin verdiği izahata nazaran, umumi bütçeye dâhil daire-lerle katma bütçe ile idare olunan dairelerdeki inşaat servislerinin Bayındırlık Bakanlığında toplanması için Bayındırlık Bakanlığınca hazırla-nan yeni Teşkilât Kanunu tasarısında hüküm mevcut olduğu ve bu tasarı hakkında ilgili ba-kanlıkların mütalâaları alınmış ve Maliye Baka-nlığı ise katma bütçeli dairelerin bu hizmetlerinin Bayındırlık Bakanlığına devri halinde bütçeleri-ne konacak ödeneklerin umumi bütçeye aktarıl-ması keyfiyeti ve halen mer'î malî mevzuatla te-lifi hususunun incelenmekte olması dolayısıyla

mütalâasını henüz bildirmemiş olduğundan tasa-rının Yüksek Meclise sevkedilmemiş olduğunu ve hazırlanmış olan tasarıda da 50 bin liraya kadar olan inşaat işlerinin kendi dairelerince yaptırılabilceğinin tasrih edilmiş bulunduğunu ifade etmiştir.

Gümrük ve Tekel Bakanlığı mümessili de Te-kel inşaat servisinde çalışan memurların mühim bir kısmının yüksek mühendis ve yüksek mimar olduklarını ve kendilerinden lâyık veçhile istifa-de edildiklerini teklif gerekçesinde serdedilen mütalâaların asla vârit olmadığını ve hizmetlerin aksamadığını bildirmiştir.

Bu hususta yapılan görüşmelere nazaran;

1. Ayrı ayrı dairelerin inşaat servislerinin yaptıracağı inşaatın hususiyetine göre bir ih-tisasa malik olmaları,

2. İnşaat işlerinin santralize bir vaziyete if-rağı halinde bundan belki fayda yerine mahzur-lar tevellüt edebileceği,

3. Hükümetten gelecek tasarıda da 50 bin li-raya kadar olan inşaat işlerinin kendi dairelerin-ce yapılabilceği kabul edilmiş olması,

4. Tekel İdaresine ait binaların tamir ve tadil işleri için esasen bir inşaat servisinin mev-cudiyetinin lüzumu,

5. Maliye Bakanlığınca mülhak bütçelere konacak ödeneklerin Umumi Bütçeye aktarılması formülünün henüz tesbit edilemediği bir zaman-da münferit olarak bu kanunun kabulü halinde bu meselenin ne suretle halledileceği,

Gibi sebepler göz önünde bulundurulmakla beraber bütün Devlet dairelerindeki inşaat işle-rinin Bayındırlık Bakanlığına devri hakkında Hükümetçe hazırlanmakta olup yakın bir zaman-da Yüksek Meclise sevkedileceği bildirilen ve umumi hükümleri ihtiva eden tasarının kanuni-yet kesbettiği zaman Tekel yapı işlerinin de bu hükümler arasında yerini bulmuş olacağı cihetle komisyonumuz teklifin reddine karar vermiştir.

Kamutayın onayına arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Bütçe Komisyonu

Başkanı	Başkanvekili	Sözcü
İstanbul <i>E. Adakan</i>	Burdur <i>F. Çelikbaş</i>	Çanakkale <i>E. Kalafat</i>
Kâtip Sivas <i>H. İmre</i>	Afyon K. <i>A. Veziroğlu</i>	Antalya <i>A. Sarıoğlu</i>
Aydın <i>E. Menderes</i>	Bilecik <i>Y. Üresin</i>	Bolu <i>M. Güçbilmez</i>
Bolu <i>İ. Gülez</i>	Bursa <i>K. Yılmaz</i>	Çanakkale <i>K. Akmanlar</i>

Elâzığ <i>Ö. F. Sanaç</i>	Giresun <i>H. Erkmen</i>	Giresun <i>M. Şener</i>
Gümüşane <i>K. Yörükoğlu</i>	İstanbul <i>A. H. Başar</i>	İstanbul Muhalifim <i>H. Hüsmen</i>
İstanbul <i>S. Oran</i>	İzmir <i>B. Bilgin</i>	İzmir <i>T. Güreker</i>
Kastamonu <i>H. Türç</i>	Konya <i>M. Âli Ülgen</i>	Malatya <i>M. S. Eti</i>
Mardin <i>R. Erten</i>	Ordu Muhalifim <i>R. Aksoy</i>	Trabzon <i>C. R. Eyyüboğlu</i>
Trabzon <i>S. F. Kalaycıoğlu</i>		Urfa <i>Dr. F. Ergin</i>

Bayındırlık Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bayındırlık Komisyonu

Esas No. 2/139

Karar No. 36

30 . V . 1952

Yüksek Başkanlığa

Tekel Genel Müdürlüğü yapı işlerinin Bayındırlık Bakanlığına devri hakkındaki Tokad Milletvekili Sıtkı Ataç tarafından verilip yüksek Başkanlıktan 30 . IV . 1951 tarihinde komisyonumuza havale edilmiş bulunan kanun teklifi ilgili bakanlık temsilcilerinin de huzuriyle komisyonumuzda incelenip görüşüldü.

Komisyonumuzda izahatta bulunan bakanlık temsilcisi (Bilûmum devlet daireleri yapı işlerinin Bayındırlık Bakanlığına verilmesi hakkında) hazırlanmakta olan bir kanun tasarısı dolayısıyla bu teklifin adı geçen tasarının yüksek Meclise sunulmasına kadar tehiri muvafık olacağı mütalâasında bulunmuştur. Bu mütalâa komisyonumuzca muvafık görüldüğünden bekletilen kanun teklifi, teklif sahibinin İttüzüğün 36 nci maddesi gereğince yüksek Meclis gündemine alınması talep edilmiş ve yüksek Meclisin 22 nci birleşiminde komisyonumuza tevdiine karar verilmekle 26 . XII . 1951 tarihinde tekrar komisyonumuza havale edilmiştir. Teklif ilgili bakanlık temsilcileri huzuriyle ikinci de-

fa incelenip görüşüldü :

Tasarının dördüncü maddesinin (Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.) ibaresinin bütçe işlerinde bir zorluk ve karışıklığı mucip olması endişesiyle (Bu kanun 1 Mart 1953 tarihinde yürürlüğe girer.) şeklinde değiştirilmesine ve teklifin diğer maddelerinin aynen kabulüne karar verilmiştir.

Kamutayın onayına arzedilmek üzere yüksek Başkanlığa sunulur.

Bayındırlık Ko. Başkanı Niğde <i>A. Doğanay</i>	Bu R. Sözcüsü Gaziantep <i>S. Kuranel</i>
Kâtip Erzincan <i>Z. Soylu</i>	Denizli <i>E. Şahin</i>
Gaziantep Muhalifim <i>C. San</i>	Giresun Muhalifim <i>Adnan Tüfekcioğlu</i>
	Urfa <i>II. Oral</i>

TOKAD MİLLETVEKİLİ SITKI ATANÇ'IN TEKLİFİ

Tekel Genel Müdürlüğü yapı işlerinin Bayındırlık Bakanlığına devri hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Fabrika, imal ve doldurma evleri yaptırmak ve mevcutları genişletmek ve bunlara gerekli her çeşit araçlarla teçhiz vasıtaları satınalmak üzere 20 . V . 1946 tarihli ve 4898 sayılı ve Yaprak Tütün Bakım ve İşleme Eylemleri ve Ambarları Yapmak veya Satınalmak üzere 18 . VI . 1947 tarihli ve 5113 sayılı kanunlarla gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi için Gümrük ve Tekel Bakanına verilmiş olan yetkiler (doğrudan doğruya tekel maddeleri imalâtında kullanılacak her nevi makineler, aletler ve yedek parçaları hariç olmak üzere) Bayındırlık Bakanlığına devrolunmuştur.

Bu kanunun yürürlüğe gireceği tarihe kadar akdedilmiş mukaveleler ve ekleri ve bunlardan doğacak bütün alacak ve borçlar, her türü hak ve vecibeleriyle birlikte adı geçen Bakanlığa geçmiştir.

20 . V . 1946 tarihli ve 4896 sayılı Kanununun 7 nci maddesi hükmü bu işler hakkında da tatbik edilir.

MADDE 2. — Birinci madde gereğince girişilecek taahhütlerle bu işlerde çalıştırılacak memur ve hizmetlilerin ücret ve masrafları karşılığı olan ödenekler her yıl Tekel Genel Müdürlüğü Bütçe Kanununa bağlı A işaretli cetvelde hususi bir bölüme konur ve buradan ihtiyaç nispetinde Bayındırlık Bakanlığının talebi ve Gümrük ve Tekel Bakanlığının teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca her yıl Bütçe Kanununa bağlı A işaretli cetvelin Bayındırlık Bakanlığı kısmında açılacak hususi bölümlere nakil suretiyle ödenek kaydedilir .

MADDE 3. — Tekel Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için lüzumlu inşaat Genel Müdürlüğün teklifi üzerine Bayındırlık Bakanlığınca yapılır ve bunlar için gerekli ödenekler hakkında ikinci madde hükmü tatbik edilir.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer .

MADDE 5. — Bu kanunu Gümrük ve Tekel, Bayındırlık ve Maliye Bakanları yürütür.

BAYINDIRLIK KOMİSYONUNUN DEĞİŞİTİRİŞİ

Tokad Milletvekili Sıtkı Atanç'ın, Tekel Genel Müdürlüğü yapı işlerinin Bayındırlık Bakanlığına devri hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Teklifin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu Kanun 1 Mart 1953 tarihinde yürürlüğe girer

MADDE 5. — Teklifin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.